

PUISTOSUUNNITELMALUONNOKSEN SELOSTUS
16.10.2023

Kohteiden nimet:	MUSTAPURON VESIENHALLINTA, MUSTAPURONPUISTON ETELÄOSA	Piirustus nro:t:	VIO6384/1
Selostuksen laati:	Sari Knuuti Projektinjohtaja	pvm:	LUONNOS
Selostuksen hyväksyi:	Jussi Luomanen Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupäällikkö	pvm:	LUONNOS
	Kaupunkiympäristölautakunta	pvm:	LUONNOS

Kohde Suunnittelualue sijaitsee Vartiokylän (45) kaupunginosassa Mustapuronpuiston eteläosassa. Alue on voimassa olevassa asemakaavassa nro 11810 VP-merkinnällä ja alueelle on osoitettu koi-merkinnällä koirapuisto. Kehä I varrella alue on osin EV-1-merkinnällä. Puistosuunnitelma on esitetty piirustuksessa VIO6384/1.

Puistosuunnitelma on voimassa olevan asemakaavan mukainen.

Lähtökohdat

Suunnittelualue sijaitsee Mustapuron varrella Kukkaniitynpolun ja Kehä I Muurimestarintien välillä Mustapuronpuiston eteläosassa. Suunnittelualue rajautuu lännessä Kehä I Muurimestarintiehen ja idässä pyöräilyn ja jalankulun reittiin. Alue on nykyisin pääasiassa nurmipintaista puistoa ja Mustapuron varrella kasvaa puustoa. Mustapuron luoteispuolella sijaitsee voimalinja. Lähimmät asuinrakennukset ovat noin 80 metrin päässä. Puistossa sijaitsee Antero Toikan Alfa-veistos. Alueen itäpuolella kohoaa metsäinen rinne. Puistoalue jatkuu Mustapuron vartta pohjoiseen Mellunkylän suuntaan sekä Kehä I eteläpuolelle Myllypuron liikuntapuistoon.

Puistosuunnitelma liittyy laajempaan Mustapuron vesienhallinnan ja kunnostuksen suunnittelun kokonaisuuteen Myllypuron liikuntapuistossa sekä Itäväylän eteläpuolella. Suunnittelun lähtökohdaksi on puron vesienhallinta ja ilmastomuutoksen myötä lisääntyviin sadetapahtumiin varautuminen tulvatilavuutta ja virtauskapasiteettia lisäämällä. Maankäytön muutokset puron valuma-alueella tulevat myös lisäämään Mustapuron virtaamia. Tavoitteena on mm. suojata Varikkotietä, metroa ja Raidejokeria mahdollisilta tulvilta.

Myllypuron liikuntapuiston alueelle vuonna 2021 suunniteltuja tulvasanteita pienennetään, jotta Kehä I eteläpuolella voidaan säilyttää nykyinen koirapuisto sekä korkeita puita. Sen vuoksi Kehä I pohjoispuolelta Mustapuronpuistosta tarvitaan Mustapuron varrella korvaavaa tilavuutta tulvasanteelle. Näin voidaan säilyttää

**PUISTOSUUNNITELMALUONNOKSEN SELOSTUS
16.10.2023**

mahdollisimman paljon puita Mustapuron varrella. Erittäin uhanalainen meritaimen lisääntyy Mustapurossa, ja omaan on toteutettu useita purokunnostuksia, jotka huomioidaan suunnittelussa.

Suunnittelualan pinta-ala on 12 000 m², josta tulva-altaan pinta-ala on noin 6500m².

Puistoalueen pääasialliset käyttäjät ovat alueen asukkaat.

Suunnitelman sisältö

Nykyisen nurmialueen pintaa kaivetaan puron eteläpuolella noin 80-90cm alemmas kävelyn ja jalankulun reitin sekä Kehä I välisellä alueella. Puron reunalla kasvavat puista valtaosa säilyy ja Kehä I puoleiselle reunalle istutetaan puita. Puistossa sijaitseva veistos jää nykyiselle paikalleen. Alue säilyy pääosin avoimena. Tulvatasanteelle perustetaan niitty, ja puron varrelle jätetään korkeampaa kasvillisuutta suojavaöhykkeeksi. Näin alue tukee entistä paremmin Helsingin avointen alueiden ja niittyverkoston monimuotoisuutta. Suurimman osan vuodesta tulvatasanne on kuivana, ja sitä voi osin jatkossakin käyttää virkistykseen.

Mustapuron uomaa ei ole tarkoitus ruopata, mutta mahdolliset virtausesteet ja liiallinen vesikasvillisuus poistetaan harkiten. Virtavesikunnostukset ja taimenkannan elinvoimaisuuden edellytykset huomioidaan jatkosuunnittelussa. Omaan rakennetaan tulvatasanteen alajuoksun puolelle virtauksensäätörakenne, jotta vesi tulvatilanteessa ohjautuu tulvatasanteelle. Omaan voidaan tuoda luonnonkiviä sen luontaista ilmettä ja elinympäristöjä parantamaan.

Alueen reitteihin ei tule muutoksia.

Pintamateriaalit, kasvillisuus ja rakenteet

Tulvatasanne on suunniteltu osaksi Mustapuron varren eteläisempien tulvaniittyjen sarjaa. Osa niitystä suunnitellaan hoidettavaksi matalampikasvuisena maisemanurmena.

Puron varren puustoinen yhteys turvataan säilyttämällä suurin osa nykyisestä puustosta, ja sitä vahvistetaan täydennysistutuksin. Suunnitelmassa alueelta poistuu 12 puuta, ja niiden tilalle istutetaan uusia puuryhmiä altaan reunoilla sekä Mustapuron varrelle noin kolminkertainen määrä. Puuistutuksiin valitaan vaihtelevia kosteusolosuhteita sekä seisovaa vettä sietävää lajistoa kuten tervaleppä, raita, kynäjalava ja saarni. Korkeaksi kasvavien puiden sijoittamista rajoittaa voimalinjan suoja-alue.

Uomaan rakennettava virtauksensäätörakenne toteutetaan kaventamalla uomaa, jotta vesi tulvatilanteissa ohjautuu tulvatasanteelle. Rakenne kaventaa uomaa sivuilta, mutta keskelle jää kalojen liikkumisen mahdollistava aukko. Rakenne toteutetaan vedenpinnan vaihtelua kestävästä puutavarasta ja sen luiskat verhoillaan luonnonkivillä.

**PUISTOSUUNNITELMALUONNOKSEN SELOSTUS
16.10.2023**

Puistokäytävän varrella olevat penkit säilyvät. Nykyinen syväsäiliö jätetään paikalleen ja tarvittaessa kunnostetaan.

Puistoa ympäröivillä alueilla uoman lähistöllä kiinnitetään vieraslajien osalta erityistä huomiota jättipalsamin tehostettuun niittämiseen ennakoivasti sekä rakentamisen jälkeen alkuvuosina.

Istutusten ja välineiden sijaintipaikat ja määrät ovat ohjeelliset ja ne tarkentuvat rakennussuunnittelun aikana.

Valaistus

Puistoreitillä säilyy nykyinen valaistus.

Tasaus ja kuivatus

Tulvatasanne on noin 80-100 cm nykyistä maanpintaa alempana, ja tulvatasanteen pohjalla on alivesiuoma. Tulvatasanteen niitty myös viivyyttää ja puhdistaa Mustapuron valuvia hulevesiä. Purouomaan rakennettava virtauksen säätö rakenne ohjaa nousevan veden tulvatasanteelle. Rakenteessa on ylivuotokynnys. Tulvatasanteet lisäävät Mustapuron virtaamakapasiteettia ja sen avulla hallitaan Mustapuron tulvia ja tulvariskiä puron alajuoksulla ja ympäröivillä alueilla.

Esteettömyys

Alueen suunnitteluratkaisut täyttävät esteettömyydelle asetetun perustavoitetaso, mutta tulvaniitty ja sille johtavat luiskat eivät ole esteettömiä. Aluetta kiertävät reitit säilyvät nykyisellään.

Hoitoluokka

Suunnittelualue on nykyisin pääosin RAMS R3 Käyttöviheralue sekä R4 suoja- ja vaihettumisviheralue. Puron varsi on hoitoluokkaa RAMS M2 Lähimetsä. Alueen reunoilla hoitoluokitus säilyy nykyisellään ja nurmialue jalankulun ja pyöräilyn reitin eteläpuolella säilyy nurmena. Tulva-altaan alueella uusi hoitoluokka on RAMS A3 maisemaniitty.